

TWEEDE VASTEN ZONDAG

*Jezus bracht Petrus, Jakobus en Johannes
boven op een hoge berg
waar zij helemaal alleen waren.
Voor hun ogen veranderde hij van gedaante.
(Marcus 9)*

VOORAF

Orgelspel

INTREDE

Lied.

A.: **Het leven voert ons (3c)** *t.: Sytze de Vries*
m.: Willem Vogel

WELKOM.

*De christelijke liturgie vangt
de Vastentijd aan met het verhaal
over Jezus' veertigdaagse verblijf
in de woestijn waar hem al het verleidelijke
van de wereld - macht, bezit, aanzien -
bekoorlijk wordt voorgespiegeld,
maar waar hij resoluut van afziet.
Het is een verhaal dat Jezus typeert
als iemand die heeft moeten vechten
om zijn geweten zuiver te houden.
Vandaag het tweede verhaal over hem:
hoe hij tot zijn grote vreugde inzag
waartoe hij geroepen was,
welke weg hij moest/mocht gaan ...
Vastentijd, Veertigdagentijd.
En veertig staat voor een leven lang.*

*Welkom u allen hier
om wille van elkaar
in Gods naam samen.*

+

A.: **Het leven voert ons (2c)**

SCHULD BEKENNEN.

V.: Je was ziek -
ik zocht je niet op.

Je was alleen -
ik hield je geen gezelschap.

Je had honger -
ik gaf je niet te eten.

Je had dorst -
ik liet je niet drinken.

Je was vreemde, vluchteling -
ik nam je niet op.

Je vroeg om je recht -
ik kwam niet voor je op.

Je stierf en
werd vergeten.

A.: **VERGEVEN WIJ ELKAAR
EN GOD EN GOED ONS ALLEN.**

BEZINNING.

A.: **Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.** *t.: M. Zagers*
m.: W. Vogel

*Veertigdagentijd . . .
Doe eens vaker niets;
dan ben je goed bezig.*

A.: **Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.**

*Veertigdagentijd . . .
Deel samen en geef;
daar word je rijk van.*

A.: **Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.**

*Veertigdagentijd . . .
Ben eens regelmatig stil;
dan hoor je nog 'ns wat.*

A.: **Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.
Kome wat komt.**

GEBED.

Wordt er niet langer
naar U gevraagd

wordt nooit en nergens
nog om U geroepen

hoopt en vertrouwt
ons hart niet meer op U -

dan dooft het licht geleidelijk
verstomt het lied op den duur
stokt uiteindelijk het leven -

dan zijn wij,
wie en wat ook geworden,
onzelf kwijt.

Blijf in ons gloeien;
en dat wij U zoeken
voor tijd en eeuwigheid.

Amen.

Lied. Er ging iets moois voorbij (2c)

*t. Adema van Scheltema
m.: Willem Vogel*

EERSTE LEZING.

Genesis 22

God riep Abraham en die antwoordde: 'Hier ben ik.' God zei toen: 'Ga met Isaak, je enige zoon, naar het land van de Moria en draag hem daar op de berg die ik je aanwijs als brandoffer op. Ter plaatse aangekomen, bouwde Abraham een altaar, stapelde er hout op, bond zijn zoon Isaak vast en legde hem op het hout op het altaar. Toen Abraham echter zijn hand naar hem uitstak, riep de engel van de Heer hem vanuit de hemel toe: 'Abraham, Abraham!' En hij antwoordde: 'Hier ben ik.' Hij zei: 'Raak de jongen met geen vinger aan en doe hem niets! Ik weet nu dat je God vreest want je hebt mij uw enige zoon niet willen onthouden.' Abraham zag een ram in het struikgewas vastzitten. Hij greep hem en droeg die in plaats van zijn zoon als brandoffer op. Voor de tweede keer riep de engel van de Heer vanuit de hemel tot Abraham en zei: 'Omdat je dit gedaan hebt - spreekt de Heer - en mij je eigen zoon niet hebt onthouden, daarom zal ik je overvloedig zegenen en je nakomelingen talrijker maken dan de sterren aan de hemel en de zandkorrels op het strand. Je nakomelingen zullen de poort van hun vijand bezitten en zegen brengen over alle volken van de aarde. Omdat jij naar mij hebt geluisterd.

Lied. Er ging iets moois voorbij (2c)

HET EVANGELIE.

Marcus 9,2-10

Jezus nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en bracht hen boven op een hoge berg waar zij helemaal alleen waren. Voor hun ogen veranderde hij van gedaante. Zijn kleding werd glanzend en zo wit als geen bleker ter wereld bleken kan. Elia verscheen hen samen met Mozes en zij onderhielden zich met Jezus. Petrus nam het woord en zei: 'Rabbi, het is goed hier te zijn. Laten we drie tenten bouwen, een voor U, een voor Mozes en een voor Elia.' Hij wist niet wat hij zei, want ze waren alle drie totaal van slag. Een wolk overschaduwde hen en een stem zei: 'Dit is mijn zoon, de welbeminde, luister naar hem.' Toen ze rondkeken zagen ze ineens niemand anders bij hen dan alleen Jezus. Tijdens het afdalen van de berg verbood Jezus hun aan iemand te vertellen wat ze gezien hadden, voordat de mensenzoon uit de doden zou zijn opgestaan. Zij hielden het inderdaad voor zich, al vroegen zij zich onder elkaar af wat dat opstaan uit de doden mocht betekenen.

Lied. Er ging iets moois voorbij (2c)

MEDITATIE.

Dogma's - religieus, politiek of wetenschappelijk - komen voort uit het onjuiste idee dat denken de werkelijkheid of de waarheid kan omvatten. Dogma's zijn gemeenschappelijke begrippelijke gevangenissen. En het vreemde is dat de mensen houden van hun gevangenis omdat die hun een veilig gevoel geeft en een - onwaar - gevoel van 'ik weet het' . . . Niets heeft de mensheid meer leed berekend dan het dogma's (2009)

Wie het sprookje van Roodkapje leest zoals het verteld wordt in de bundel Moeder de Gans uit 1697, zal wellicht tot z'n verbazing constateren dat 't sprookje hier helemaal niet goed afloopt en eindigt met Roodkapje door de wolf verslonden. Zó kennen wij dit sprookje eigenlijk niet. Wij zijn vertrouwd met de nieuwe versie ervan, die door de gebroeders Grimm in het begin van de negentiende eeuw verzorgd is en die van dit oude gruwelijke volksverhaal, waarin Roodkapje stond voor de rechteloze arbeider en boer en de wolf voor de niets ontziende adel, in de geest van de tijd een kindersprookje hebben gemaakt. Dit moest om pedagogische redenen natuurlijk goed aflopen: kwaad en misdaad worden gestraft en het goede, het onschuldige gered en beloond. Een verhaal dat leeft, verandert met de tijd die verandert en met het wijzigen van het publiek waarvoor 't verhaal verteld of geschreven wordt. Dit is ook gebeurd met het verhaal dat vandaag als eerste lezing in alle kerken gelezen wordt. Zoals het er nu bij staat en met name door de later toegevoegde lofprijzing van Abraham en de belofte van een talrijk rijk gezegend nageslacht, zou je dit verhaal beter *Beproeving en beloning van Abraham* kunnen noemen in plaats van *Offer van Isaak* zoals 't in de christelijke traditie heet. Maar er zijn sprekende tekenen in dit verhaal die er ontegenzeggelijk op wijzen dat dit verhaal oorspronkelijk over én Abraham én Isaak ging. Het gebeuren in het verhaal speelt zich af op een berg en nog wel een berg door God aangewezen.

De berg is in de bijbel de plaats waar mensen topervaringen beleven, tot inzicht komen, waar hen iets vanuit den hoge geopenbaard wordt. Abraham, die de hand aan zijn zoon wilde slaan, wordt door de engel tot de orde geroepen met 'Abraham, Abraham' - een dubbele aanspreking. Daarvan bedient de bijbel zich wanneer er van 'n ernstige berisping of waarschuwing sprake is - of wanneer God of mens groot ongenoegen uiten. 'Mozes, Mozes doe je sandalen uit want waar je staat is 't heilige grond' . . . 'Saul, Saul waarom vervolg je mij? . . . De psalmist klaagt God aan met 'God, m'n God waarom heb je me verlaten? . . En Jezus' gezellen aan boord verwijten hem dat hij ligt te slapen terwijl zij dreigen te kapseizen: Meester, meester interesseert het je dan niet . . .! Abraham wordt hier hard tot de orde geroepen. En in hem de mensen die hem als hun 'religieuze oervader' zagen: hen wordt met klem verboden kinderoffers te brengen zoals dit toen bij nabuurvolken en godsdiensten wel het geval was. Dit is de oorspronkelijke betekenis van het verhaal van Abraham en Isaak op de berg Moria. Later, toen 'kinder-offers' allang geen punt meer was en de clan van Abraham was uitgegroeid tot een groot volk, is aan 't oude verhaal een nieuwe wending gegeven: Abrahams gehoorzaamheid wordt hoofdthema en hoe die is beloond: met een nageslacht - als een sterrenhemel zo talrijk.

Waarom dit verhaal, deze lezing, zo uitpluizen ? Om duidelijk te maken dat juist de bijbel ervan getuigt hoe religieuze ideeën en praxis met de tijd veranderen - dat 't ons niet moet verontrusten wanneer niet alles, misschien zelfs wel niets, bij het oude blijft - dat 't echt zorgelijk wordt wanneer een nieuw gecreëerde kardinaal zegt: 'Ik sta voor een traditionele katholieke kerk met een onveranderlijke leer'. . . Dit creëert crisis, een botsing met de geest van de tijd en zo stuur je mensen zonder gids alleen het bos in !

Kort orgel

'Voor hun ogen veranderde hij van gedaante . . . !'

Soms raakte Hij vermoeid kende twijfels;
dan liet Hij zijn vrienden scheep gaan en
bleef zelf achter, alleen op het strand.

Soms trok Hij zich terug in de bergen,
om te bidden en met de Vader te zijn.
Daar kwam Hij tot zichzelf,
zag de weg die Hij moest gaan:
man van God zijn zoals Elia,
zoals Mozes mensen vrij maken.

Hoe Hij heeft gebeden, wie zal het zeggen;
met weinig woorden dat is zeker,
maar terug bij zijn vrienden
straalde het van Hem af: bidden maakt anders.

Hij was met God
als een kind met moeder
als een zoon met zijn vader,
zeker van elkaar.

*Kan ik het nog:
kijken naar zon en maan,
stil zijn in de avond,
rustdag vieren?*

*Kan ik het nog:
mij verwonderen over een kind,
danken voor het eten,
bidden aan een sterfbed?*

*Kan ik het nog:
heel bewust de dag beginnen,
's avonds stil staan bij
hoe het was vandaag?*

*Kan ik het nog:
alles wat moet en wordt verwacht
van me af laten vallen
en aan mezelf toekomen?*

*Kan ik het nog:
helemaal alleen de berg op gaan,

stilte verdragen en
rusten om de weg te vragen?*

*Kan ik het nog:
voort helpen die zelf niet kunnen,
uit de mond sparen
voor die niet hebben?*

In godsnaam.

Orgel

BELIJDENIS.

Gaat u staan

Lied. Die ons schiep en ook nu nog t.: S. de Vries
m.: W. Vogel

ONDERBREKING.

Brood en Beker
Collecte

Lied.

BROOD EN BEKER.

*In het vluchtige moment de Eeuwige zien;
in de tijd die vliegt de Oneindige -*

*in de lach de blijde hoop voelen;
in het leed een hand die vasthoudt*

*en in het brood het leven zien
dat wij delen met elkaar*

*totdat ons gebroken bestaan
voor eens en voorgoed zal zijn geheeld.*

GEDACHTENIS.

*Bid voor die ziek zijn
naar ziel of lichaam;
en wie van ons is en blijft zonder letsel ?*

*Bid voor die liefdevol waken en zorgen;
en ooit wordt ieder van ons gevraagd.*

*Gedenk hen die ons zijn ontvallen;
en ieder van ons mist wel niemand.
Met eerbied noemen wij bij naam:*

*Gedenk ook hen die waar ter wereld ook
vergeten zijn heengegaan.*

*Dat zij en allen die zijn ontslapen
rust en vrede kennen.*

Lied.

Gij God aanwezig in de tijden t.: P. Verhoeven
hier en overal, gezien gevierd m.: Perry
als bron van leven. Gij die met
ons zijt vanaf de moederschoot,
verhoopt, vermoed voorbij het graf,
voorbij de dood.

**A.: Mijn God ik zoek naar U
alwat ik ben is dorst naar U
Gij ziel van alle leven.**

AAN TAFEL.

V.: *Gezegend zijt Gij om adem en licht,
de bron uit wie wij geboren,
de einder waarheen we gaan, -*

*om zon, maan en sterren
alles-en-alles in het bestaan geroepen,
't onnoembare wonder dat wij beleven,*

*Gezegend zijt Gij om hart en ziel,
de hoop die gaande houdt,
de belofte waarop wij koersen.*

**A.: Mijn God ik zoek naar U
alwat ik ben is dorst naar U
Gij ziel van alle leven.**

*Gezegend zijt Gij om die
zorgzaam doen wat alledag vraagt,
eerbiedig omgaan met het leven en
nooit genoemd uw naam waar maken,*

*om kracht en woord
van profeten toen en nu,
die opstaan tegen alle pijn,
mensen waardig leven geven.*

*Gezegend zijt Gij om Jezus Christus,
die het Leven voluit vertrouwd
en mensen trouw was tot het uiterste.*

**A.: Mijn God ik zoek naar U
alwat ik ben is dorst naar U
Gij ziel van alle leven.**

*Gezegend zijt Gij om die ten afscheid
brood nam, het brak, deelde en
zijn vrienden zei:
dit ben ik, hart en ziel
met u gedeeld, voor u gebroken, -*

*om die op het laatst zijn beker
overreikte en zijn vrienden zei:
Neem deze van mij over, deel hem
met elkaar en geef hem door:
dit is mijn testament voor u;
een nieuw begin.*

*Gezegend zijt Gij om die ons
ten slotte heeft gezegd
te leven zoals hij:
trouw aan mensen koste wat kost;
trouw aan de Ene, de Eeuwige
in wie alles wordt voltooid.*

K.: Gij die de vreugde zijt
waaruit de vogel zingt,
de blijheid die aan bloemen
geur en kleur geeft.
Gij die bloeit in alwat leeft,
in alwat groeit het leven zijt.

A.: **Mijn God ik zoek naar U
alwat ik ben is dorst naar U
Gij ziel van alle leven.**

*Gezegend die zijn zoals hij:
voor stommen te spreken, voor
doven te horen en blinden te zien -*

*met het volste vertrouwen in
alles komt goed; Liefde heeft
het laatste woord.*

*Gezegend die zijn zoals hij:
in geen dood, geen graf berusten,
aan geen kwaad ten onder.*

Gezegend die bidden zoals Hij.

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

A.: **Wat in mensen leeft** t.: M. Zagers
aan vreugde en verdriet m.: W. Vogel
het wordt gedragen
op de woorden van een lied.

*Er is zoveel
waar we achteraan gaan,
waartoe we ons verplichten . . .
Er zijn zoveel afgoden,
dwingelanden in ons leven.*

A.: **Wat in mensen leeft**
aan droom en visioen
het staat geschreven
in verhalen nu en toen.

*Er is zoveel
wat ons bezig houdt,
wat ons spanning brengt . . .
Er zijn zoveel gevoeligheden,
heilige huisjes in ons leven.*

**A.: Wat in mensen leeft
aan twijfel en geloof
het houdt ons gaande
als een stille stem van hoop.**

*Er is zoveel
wat de stilte verstoort,
ons opjaagt en rust ontnemt . . .
Er zijn zoveel vluchtwegen
weg van U, ziel van alle leven.*

**A.: God die ons omgeeft
Uw schepping niet verlaat
naar wie wij leven
hart en ziel van wat bestaat.**

ZEGENWENS

Zegenen wij elkaar met hart en handen
met raad en daad in Gods naam, +
Vader Zoon en Heilige Geest.

A.: Amen.

ORGELSPEL